

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИЙ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан _____ факультету
_____ А.В. Череп
(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2020 р.

**СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів
073 «Менеджмент»
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма: «Управління фінансово-економічною
безпекою»

Укладач: Лепьохін О.В., к.е.н., доцент, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2020 р.
Завідувач кафедри _____
_____ А.П. Кущик
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2020 р.
Голова науково-методичної ради
факультету _____
_____ І.І. Колобердянко
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено з навчальною лабораторією
інформаційного забезпечення освітнього
процесу

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07. Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 073 «Менеджмент»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Спеціалізація / Предметна спеціальність -		3-й	3 -й
Освітньо-професійна програма Управління фінансово-економічною безпекою	*Змістових модулів – 6	Лекції	
		22 год.	8 год.
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	Практичні	
		34 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		34 год.	74 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні наукові дослідження в галузі економічної безпеки» є: ознайомлення з сучасними підходами до наукових досліджень в галузі економічної безпеки, формування знань щодо основ організації та забезпечення економічної безпеки держави та підприємства; поглиблене вивчення форм, методів та механізмів реалізації економічної політики держави з урахуванням кращого світового досвіду у контексті ринкової трансформації економіки України та світових глобалізаційних процесів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сучасні наукові дослідження в галузі економічної безпеки» є:

- вивчення сутності та напрямків забезпечення економічної безпеки держави та підприємства;
- засвоєння теоретичних та організаційних основ втілення та вдосконалення економічної безпеки держави та підприємства;
- здобуття практичних навичок в процесі вивчення джерел забезпечення економічної безпеки держави та підприємства;
- оволодіння основами аналізу ефективності державного регулювання рівня економічної безпеки в державі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правильно розуміти закономірності явищ, які відбуваються у сфері економічної безпеки; – бачити шляхи ефективного використання цих закономірностей при проведенні політики економічної безпеки держави, підприємства; – обґрунтовувати необхідність підвищення рівня економічної безпеки держави для забезпечення економічного зростання, здійснення ефективної реструктуризації економіки, позитивного впливу на зовнішньоекономічну, податкову, страхову сфери та бюджетний процес країни; – визначати актуальність заходів, що забезпечують здійснення політики економічної безпеки держави як одного з дійових важелів забезпечення ефективної економічної політики. <p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність гнучкого способу мислення, який дає можливість зрозуміти й розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне відношення до усталених наукових концепцій; – здатність використовувати поглиблені теоретичні та фундаментальні знання в галузі управлінні фінансово-економічною безпекою для розроблення складних систем; – здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем на абстрактному рівні шляхом їхньої декомпозиції на складові, які можна дослідити окремо в їх більш та менш важливих аспектах 	<p>Відтворення знань, передбачених даною програмою.</p> <p>Використання знань в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій.</p> <p>Здійснення евристичного пошуку і використання знань для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій.</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування за результатами вивчення лекційного матеріалу; – підготовка та презентація доповідей за результатами самостійної роботи; – виконання індивідуальних завдань з актуальних питань дисципліни; – тестування

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Сучасні наукові дослідження в галузі економічної безпеки» базується на знаннях таких дисциплін: «Економічна теорія», «Політична економія», «Державне регулювання економіки», «Фінанси», «Економічна безпека», «Бюджетна система», «Податкова система», «Історія економічних вчень», які створюють методологічне підґрунтя для опанування положень вказаної дисципліни. В свою чергу набуті студентами знання та навички з курсу «Сучасні наукові дослідження в галузі економічної безпеки» будуть необхідні їм при вивченні такої дисципліни, як «Стратегічне та інноваційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки установи, організації, підприємства».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Відповідність системи знань про економічну безпеку критеріям сутності науки

Актуальність проблеми економічної безпеки в Україні. Причини актуальності проблематики.

Сутність економічної безпеки як науки. Ознаки наука як специфічної діяльності.

Економічна безпека як складне соціальне явище.

Об'єкти економічної безпеки країни. Суб'єктами економічної безпеки України.

Предмет державної діяльності в галузі економічної безпеки.

Категоріальний апарат науки.

Змістовий модуль 2. Проблеми створення та реалізації єдиної концепції економічної безпеки

Чинники створення і реалізації єдиної концепції економічної безпеки.

Різноманітні аспекти економічної безпеки.

Еволюція теорії економічної безпеки. Концептуальні положення науки.

Економічна безпека держави як цілісна, єдина, цілеспрямована система.

Проблематика безпеки в сфері економіки.

Сучасна економічна теорія як синтез актуальної інтерпретації класики, неокласики та інституціоналізму.

Змістовий модуль 3. Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки

Концептуальні підходи до забезпечення економічної безпеки. Державне регулювання економічних процесів.

Ресурси, потужності, стабільність, керованість як головні умови економічної безпеки.

Системи та моделі національної безпеки: американська; японська; китайська; системи, властиві державам, що нещодавно набули незалежність, а також здійснюють глибинну переорієнтацію свого розвитку.

Чинники сучасної модифікації категорії «економічна безпека».

Інтереси як базова консолідуюча умова існування та розвитку соціального системного об'єкта.

Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки. Система регіональної економічної безпеки.

Змістовий модуль 4. Економічна безпека як об'єкт наукових досліджень

Системоутворююче значення категорії «економічна безпека».

Забезпечення економічної безпеки як найважливіша функція держави.

Компоненти поняття «економічна безпека» - визнання національно-державних інтересів та цілей України.

Зовнішньоекономічна складова забезпечення національної економічної безпеки.

Сучасні дослідження проблеми економічної безпеки. Перехід від концепції економічної безпеки до концепції, в якій економічна безпека є наслідком незалежності держави від зовнішньоекономічної політики інших країн.

Умови безпеки міжнародних відносин.

Змістовий модуль 5. Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»

Підходи до визначення економічної безпеки. Проблематика розробки власної української моделі активної стратегії забезпечення економічної безпеки держави, суспільства, особистості, господарюючих суб'єктів.

Основні принципи забезпечення національної безпеки.

Основні функції системи безпеки. Аспекти категорії економії безпеки.

Стратегія економічної безпеки. Стратегічна мета забезпечення економічної безпеки.

Складові стратегії економічної безпеки.

Змістовий модуль 6. Наукові дослідження в галузі інформаційної та екологічної безпеки

Наукові дослідження в галузі інформаційної безпеки. Основні групи наукових проблем забезпечення інформаційної безпеки України.

Основні принципи підготовки кадрів в області інформаційної безпеки.

Наукові дослідження у сфері екологічної безпеки. Мета досліджень.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські/ Практичні /Лабораторні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	12/14	6/2	2	1	4	1	6	12	2	2	4
2	16/15	10/3	4	1	6	2	6	12	2	2	4
3	16/15	10/3	4	2	6	1	6	12	2	10	12
4	16/14	10/2	4	1	6	1	6	12	2	2	4
5	16/15	10/3	4	1	6	2	6	12	2	2	4
6	14/17	10/3	4	2	6	1	4	14	2	10	12
Усього за змістові модулі	90/90	56/16	22	8	34	8	34	74	12	28	40
Атестації 1 і 2	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	20
Підсумковий семестровий контроль залік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
Загалом	90								100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Відповідність системи знань про економічну безпеку критеріям сутності науки	2	1
2	Проблеми створення та реалізації єдиної концепції економічної безпеки	4	1
3	Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки	4	2
4	Економічна безпека як об'єкт наукових досліджень	4	1
5	Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»	4	1
6	Наукові дослідження в галузі інформаційної та екологічної безпеки	4	2
Разом		22	8

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Відповідність системи знань про економічну безпеку критеріям сутності науки	4	1
2	Проблеми створення та реалізації єдиної концепції економічної безпеки	6	2
3	Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки	6	1
4	Економічна безпека як об'єкт наукових досліджень	6	1
5	Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»	6	2
6	Наукові дослідження в галузі інформаційної та екологічної безпеки	6	1
Разом		34	8

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання**	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №1	Питання для підготовки: 1. Актуальність проблеми економічної безпеки в Україні. 2. Сутність економічної безпеки як науки	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №1	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2	-	-	4
2	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №2	Питання для підготовки: 1. Чинники створення та реалізації єдиної концепції економічної безпеки. 2. Еволюція теорії економічної безпеки	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №2	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2	-	-	4
3	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №3	Питання для підготовки: 1. Концептуальні підходи до забезпечення економічної безпеки. 2. Системи та моделі національної безпеки.	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2

		3. Чинники сучасної модифікації категорії «економічна безпека». 4. Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки		
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №3 Виконання індивідуального завдання	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог. Вимоги до виконання індивідуального завдання – активне електронне посилення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2 8
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2	-	-	12
4	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №4	Питання для підготовки: 1. Системоутворююче значення категорії «економічна безпека». 2. Сучасні дослідження проблеми економічної безпеки	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №4	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2	-	-	4
5	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №5	Питання для підготовки: 1. Підходи до визначення економічної безпеки. 2. Стратегія економічної безпеки	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №5	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2	-	-	4
6	Теоретичне завдання - Теоретичне опитування за темою №6	Питання для підготовки: 1. Наукові дослідження в галузі інформаційної безпеки. 2. Наукові дослідження у сфері екологічної безпеки	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2
	Практичне завдання - Підготовка та презентація доповіді за результатами самостійної роботи за темою №6 Виконання	Вимоги до виконання та оформлення: виконується у вигляді тез доповіді у друкованому вигляді з дотриманням загальних вимог. 8 Вимоги до виконання	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2 8

	індивідуального завдання	індивідуального завдання – активне електронне посилення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367		
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2	-	-	12
-	Атестація 1 і 2	Тести	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	20
Усього за змістові модулі контр. заходів	14	-	-	60

8. Підсумковий семестровий контроль***

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Два теоретичних завдання	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11367	2*15	30
	Практичне завдання	Тести підсумкового контролю	10	10
Усього за підсумковий семестровий контроль		-		40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Економічна політика : навч. посіб. / І.В. Буян, П.Д. Гуменюк, Р.М. Березюка та ін. Тернопіль : Астон. 2003. 160 с.
2. Злупко С. М. Перехідна економіка : сучасна Україна : навч. посіб. К. Знання. 2008. 324 с.
3. Мунтіян В.І. Економічна безпека України : підручник. Видавництво КВІСТ. 2010. 457 с.
4. Нижник В.М. Економічна дипломатія та економічна безпека України : навчальний посібник. Хмельницький, ХНУ, 2007. 299 с.

Додаткова:

1. Базилюк Я.Б. Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення : монографія. К., 2009. 132 с.
2. Державне регулювання економіки / За заг. ред. І.Р. Михасюка. 2-ге вид. випр. і доп. К. : Атіка; Ельга-Н, 2010. 592 с.
3. Моделювання економічної безпеки : держава, регіон, підприємство / За ред. Гейця В.М. : Монографія. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. 240 с.
4. Новікова О.Ф., Покотиленко Р.В. Економічна безпека : концептуальне визначення та механізм забезпечення: монографія. Донецьк, 2006. 408 с.